

Læs og forstå om fastelavn

Al kopiering, analogt og digitalt, af dette materiale eller dele deraf er tilladt i henhold til undervisningsinstitutionens aftale med Copydan Tekst & Node. Kopiering, der går ud over begrænsningsreglerne i aftalen med Copydan Tekst & Node, kan alene finde sted efter forudgående aftale med licensgiver. Idekassen udvikler selv tekst. Illustrationer og billeder fremstilles/købes.

Hvad er fastelavn?

Fastelavn er en gammel tradition, som vi stadig fejrer i Danmark i dag. Oprindeligt stammer fastelavn fra gamle kristne traditioner, hvor man fejrede tiden før fasten. I dag handler fastelavn mest om fællesskab, sjov og leg. En af de mest kendte fastelavnstraditioner er at slå katten af tønden. Før i tiden var der faktisk en rigtig kat i tønden, men i dag er der selvfølgelig kun slik og sjove overraskelser. Når vi slår katten af tønden, er det for sjov, og alle kan være med, uanset alder. Udklædning er også en vigtig del af fastelavn. Man kan klæde sig ud, lige som man har lyst til – superhelte, prinsesser, dyr eller noget helt andet. Udklædning giver mulighed for at være kreativ og prøve at være en anden for en dag. Fastelavn handler også om fællesskab. Vi samles i klassen eller med familien, leger sammen og hygger os. Mange spiser fastelavnsboller, som er en særlig kage, der hører til fastelavn. Det er en hyggelig måde at være sammen på og holde liv i gamle traditioner. Vi holder fastelavn for at have det sjovt sammen, for at huske vores kultur og for at skabe gode oplevelser.

Hvad er fastelavn?

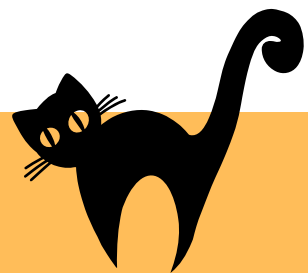
Hvor stammer fastelavn oprindeligt fra?

Hvorfor hedder det "at slå katten af tønden"?

Hvad er der i tønden i dag, når man slår katten af tønden?

Hvilken slags boller spiser man til fastelavn?

Hvorfor tror du, at fastelavn stadig er en vigtig tradition i Danmark?

Fastelavn i andre lande

Fastelavn bliver ikke kun fejret i Danmark. Mange andre lande har også traditioner, der minder om fastelavn, selvom de kan se meget forskellige ud. Fælles for dem er, at de ofte handler om fest, udklædning og fejring før fastetiden. I Tyskland fejrer man fastelavn med store optog og farverige kostumer. Her kaldes festen ofte Karneval eller Fasching. Mange byer har parader, hvor folk danser, synger og kaster slik ud til publikum. I Norge og Sverige fejrer man også fastelavn. Her spiser man fastelavnsboller, ligesom i Danmark. I Sverige kaldes de semlor, og de er meget populære. Traditionerne minder meget om de danske, men uden at man altid slår katten af tønden. I Italien fejres fastelavn som karneval, og især byen Venedig er kendt for sine smukke masker og fine kostumer. Her handler fastelavn meget om tradition, historie og flotte udklædninger. I Brasilien fejres fastelavn som det berømte karneval i Rio de Janeiro. Her er der store parader, musik, dans og farverige dragter. Karnevallet er en af de største fester i verden og tiltrækker mange mennesker. Selvom fastelavn bliver fejret forskelligt fra land til land, handler det de fleste steder om at være sammen, have det sjovt og fejre en gammel tradition.

Hvad kaldes fastelavn i Tyskland?

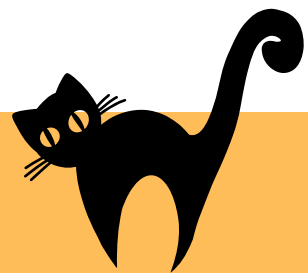
Hvad hedder fastelavnsbollerne i Sverige?

Hvilken italiensk by er særligt kendt for sit karneval?

Hvad er ligheder mellem fastelavn i Danmark og i Norge og Sverige?

Hvorfor tror du, at mange lande fejrer fastelavn på forskellige måder?

Hvilket lands måde at fejre fastelavn på synes du lyder mest spændende?

Fastelavn dengang og i dag

Når vi i dag slår katten af tønden til fastelavn, er det en sjov leg med slik og fest. Men sådan har det ikke altid været. I gamle dage lagde man faktisk en levende kat i tønden. Katten blev set som et symbol på det onde og på uheld. Man troede, at man kunne jage det onde væk og få held og lykke ved at slå katten ud af tønden. Det er vigtigt at vide, at denne tradition ikke bruges i dag, og at dyr selvfølgelig ikke bliver behandlet sådan længere. At slå katten af tønden var altså ikke for sjov, men en slags ritual, hvor man ønskede at beskytte mennesker og dyr mod sygdom og ulykke. Med tiden ændrede traditionen sig, og man begyndte i stedet at bruge en tom tønde eller fylde den med slik. Udklædning har også rødder langt tilbage i tiden. Før i tiden klædte man sig ud for at narre onde ånder, så de ikke kunne genkende én. Man troede, at masker og anderledes tøj kunne beskytte mod uheld. I dag klæder vi os ud, fordi det er sjovt og kreativt. Man kan være en anden for en dag og vise sin fantasi. I dag handler fastelavn ikke om at jage det onde væk, men om leg, fællesskab og hygge. Traditionerne har ændret sig, så de passer til den tid, vi lever i, men de minder os stadig om, hvordan mennesker tidligere forsøgte at forklare verden omkring sig.

Hvad symboliserede katten?

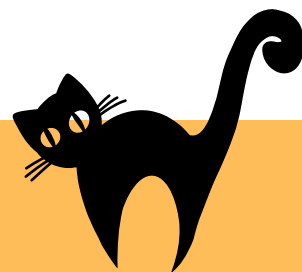
Hvorfor klædte man sig ud i gamle dage?

Hvad er forskellen på fastelavn før i tiden og fastelavn i dag?

Hvordan har betydningen af at slå katten af tønden ændret sig?

Hvorfor tror du, at traditioner ændrer sig over tid?

Hvis du skulle forklare fastelavn til en person fra et andet land, hvad ville du så fortælle?

Hvorfor fastede man?

Man fastede oprindeligt af religiøse grunde. I kristendommen var fasten en periode, hvor man forberedte sig på påsken. Fasten begyndte efter fastelavn og varede cirka 40 dage. I denne tid skulle man spise mindre og mere enkelt og undgå bestemte fødevarer som kød, fed mad og søde sager.

Man fastede for at vise ydmyghed og selvkontrol, komme tættere på Gud, bruge mere tid på bøn og eftertanke og minde sig selv om, at livet ikke kun handler om mad og nydelse.

Fasten havde også en praktisk betydning. I gamle dage havde man ofte mindre mad sidst på vinteren, og fasten hjalp folk med at spare på maden, indtil der igen kom nye fødevarer om foråret. Derfor spiste man ekstra godt til fastelavn – blandt andet fed og sød mad – fordi det var den sidste fest, før fasten begyndte.

I dag faster de fleste ikke af religiøse grunde, men fasten er stadig en del af forklaringen på, hvorfor vi holder fastelavn.

Hvornår begyndte fasten?

Hvor længe varede fasten?

Hvilke slags mad undgik man under fasten?

Hvorfor spiste man ekstra godt til fastelavn?

Hvad betød fasten for mennesker religiøst?

Hvilken praktisk betydning havde fasten i gamle dage?

